

KAMU POLİTİKASI BELGELERİ ÜZERİNDEN KORGAN İLÇESİNİN KIRSAL TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (EVALUATION OF KORGAN DISTRICT'S RURAL TOURISM POTENTIAL THROUGH PUBLIC POLICY DOCUMENTS)

Ahmet ALANLI^{1*} (orcid.org/ 0000-0003-4888-8777)

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Myo, Finans, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, Burdur, Türkiye

Özet

Kırsal turizm, kırsal yerleşimlerde tarım dışı ek gelir oluşturan, doğal ve kültürel varlıkların korumasına katkı sağlayan ve kırsal alt yapı eksiklerinin giderilmesine katkı sunan önemli bir kırsal kalkınma bileşenidir. Bu çalışmada, Korgan ilçesinin kırsal turizm potansiyelinin SWOT analizi yöntemi ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma deseni tercih edilen bu çalışmada, Korgan ilçesinin turizmine yönelik kamu politikası belgeleri, tanıtım materyalleri, web sayfaları ve alan yazın taranmıştır. İlçenin, çok sayıda yayla ve şelaleler ile özgün tabiat varlığı mendereslere sahip olması, Yeşil Yol Projesi, Bolaman Havzası projesi ve Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) sınırları içerisinde yer alması, bozulmamış ve henüz keşfedilmemiş doğal değerlerinin bulunması güçlü yönleri olarak öne çıkmaktadır. İlçenin zayıflıkları ise ana tur güzergâhında yer almaması, kamu politikası metinlerinde ve web sayfalarında miras varlıklarına az değinilmesi, yetersiz konaklama ve etkinlik altyapısı, turizm işletme sayısının azlığı ve tarihi kültürel değerlerin korunamaması olarak sıralanmaktadır. Karadeniz bölgesi ve Ordu'da kırsal turizmin gelişmesi, sürdürülebilirlik ve çevreye duyarlılık bilincinin artış göstermesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile bölgesel kalkınma kuruluşlarının turizme bütüncül yaklaşımı önemli fırsatlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak, çarpık yapılaşma, tamamlanamayan Fatsa-Korgan yolu, düşük tarımsal ve hayvansal üretim, kırsal turizmle birlikte doğanın tahrip edilme riski, önemli tehditler olarak dikkat çekmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların ve geliştirilen önerilerin Korgan ilçesinin kırsal kalkınmasına yönelik oluşturulacak stratejiler, plan ve programlara, sonraki akademik çalışmalara katkı sunması ümit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Politikası, Kırsal Turizm, Korgan İlçesi, SWOT Analizi

Abstract

Rural tourism is an important component of rural development, providing non-agricultural income, contributing to the preservation of natural and cultural assets, and addressing rural infrastructure deficiencies. This study aims to evaluate the rural tourism potential of Korgan district through a SWOT analysis. Utilizing a qualitative research design, this study reviewed public policy documents, promotional materials, websites, and literature related to tourism in Korgan district. The strengths of the district include numerous plateaus and waterfalls, unique natural meanders, inclusion in the Green Road Project, Bolaman Basin Project, and the boundaries of the Agriculture and Rural Development Support Institution and the presence of unspoiled and yet undiscovered natural assets. The weaknesses of the district are its location off the main tourist routes, limited mentions of heritage assets in public policy documents and websites, insufficient accommodation and activity infrastructure, a small number of tourism enterprises, and the lack of preservation of historical and cultural values. The opportunities are identified as the development of rural tourism in the Black Sea region and Ordu province, the increasing awareness of sustainability and environmental sensitivity globally, and the holistic approach to tourism by the Ministry of Culture and Tourism and regional development agencies. However, threats include irregular and unsightly construction in rural villages and plateaus, the incomplete Fatsa-Korgan road for 19 years, low levels of agricultural and livestock production aside from hazelnuts, and the risk of environmental degradation due to rural tourism. The findings and developed recommendations from this study are expected to contribute to the strategies, plans, and programs for the rural development of Korgan district, as well as future academic studies.

Keywords: Public Policy, Rural Tourism, Korgan District, SWOT Analysis

Giriş

Ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri bulan turizm sektörünün, cari açığın azaltılmasına ve istihdam alanlarının oluşturulmasına sağladığı katkılar nedeniyle ekonomik kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır. Turizm çeşitlerinden biri olan kırsal bölgelerde yaşayanlar için tarımsal faaliyetlerin dışında gelir sağlayan kırsal

* Sorumlu yazar: ahmetalanli@mehmetakif.edu.tr

DOI: 10.33083/joghat.2024.411

turizm, şehir stresinden uzaklaşmak isteyen turistlere farklı bir deneyim sunmaktadır. Aynı zamanda kırsaldan kente göçü azaltarak istihdam oluşturan bu turizm türü, kırsal yerleşimlerde yaşayanlara ek gelir imkânı sunmaktadır. Doğayı ön planda tutan sürdürülebilir turizm anlayışıyla da öne çıkan kırsal turizm, çevrenin korunması açısından önemli bir rol oynamaktadır.

İdari olarak Ordu iline bağlı olan Korgan ilçesinin il merkezine uzaklığı 76 km'dir. Karadeniz kıyı kesimini İç Anadolu'ya bağlayan geçiş noktalarından biri olan ilçenin deniz sahiline (Fatsa ilçesine) uzaklığı 36 km'dir. Karadeniz'e paralel uzanan Canik dağlarının en yüksek tepelerinde yer alması nedeniyle Korgan ilçesi yaylaları ve şelaleleri ile kırsal turizm açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Turizm sektörü ağırlık olarak Deniz-güneş-kum üçlüsü şeklinde kavramsallaştırılan kitle turizmi ile popüler olmuştur. Ancak 1980'lerde turistlerin ilgili ve isteklerinin değişmesi ile kitle turizminin neden olduğu, çevresel kirlilik, gürültü, aşırı kalabalıklaşma ve sosyo-kültürel değerlerin erozyonu gibi sorunlar alternatif turizm doğru bir eğilim ortaya çıkmıştır. Kırsal turizm, uygulamada ve alan yazında gündeme alınan alternatif turizm seçeneklerinden biri olarak değerlendirilmiştir.

Turizm sektörünün çok farklı sektörler ile etkileşimde bulunması, ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel çok sayıda etkileri olması nedeniyle hükümetlerin bu alana müdahalesini kaçınılmaz kılmaktadır (Kubickova and Campbell, 2020). Hükümetler, turizm bölgelerine yönelik planlama, tasarlama, altyapı tesisleri kurma ve koordinatör olarak emredici kurallar düzenlerken, destek ve teşvikler ile sektöre yön vermektedirler (Zhao and Timothy, 2015). Hükümetler, turizm sektörü dâhil tüm alanlara yönelik müdahaleleri kamu politikaları aracılığı ile gerçekleştirmektedirler. Hükümetlerin toplumun ihtiyaçlarına ve isteklerine yönelik eylem ve tarafsız kalma durumları olarak ifade edilen (Dye, 2008) kamu politikaları, kamu hizmetleri, eylemleri ve kararları şeklinde somutlaşmaktadır. Bir sorunun, ihtiyacın ya da isteklerin kamusal politika haline dönüşebilmesi için hükümetlerin gündemine getirilmesi zorunluluktur. Ayrıca, kamu politikalarına hayat veren politika belgelerini incelemek, hükümetlerin inceleme konusu ile ilgili yaklaşımlarını anlamak ve yorumlamak açısından yararlı olacaktır. Bu kapsamda "Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı (2007-2013)" politika metninde "Türkiye'nin doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerini koruma kullanma dengesi içerisinde kullanma ve turizm alternatifleri geliştirerek turizmden alacağı payı artırma" hedefleri açıkça belirtilmiştir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007: 1). Ayrıca, On Birinci Kalkınma Planında; "...kırsal tarım, kırsal ekonomik altyapı yatırımları ile çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesi, kırsal turizmin, el sanatları ve kırsalda bilişim uygulamalarına yönelik destekler sürdürülecektir" ifadelerine yer verilmiştir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019; 167). Korgan ilçesinin de dâhil olduğu Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma Programı'nda (2021-2023), Karadeniz bölgesinin deniz turizmi açısından kısıtlı olduğu, yayla ve doğa turizminin ağırlıkta olduğu kırsal turizminin geliştirilmesinin destekleneceği, markalaşma ve tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirileceği belirtilmiştir (Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı-DOKAP BKİ, 2021). Adı geçen Kamu politikası belgelerinde kırsal turizmin desteklenmesi ve geliştirilmesine vurgu yapılması, politika yapımcıların öncelikli gündemlerinden biri olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada Korgan ilçesinin kamu politika belgeleri üzerinden kırsal turizm potansiyeli mercek altına alınmıştır. Elde edilen veriler bulgular kısmında tablolar halinde sunulurken sonrasında ilçenin kırsal turizm potansiyelinin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerine yönelik analiz gerçekleştirilmiştir. Bulguların analiz edilmesi neticesinde, turizm ortaklarına, akademisyenlere, merkezi ve yerel yönetimlere yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Korgan ilçesine yönelik başta turizm olmak üzere yapılan akademik çalışmaların sınırlı olması, ilçenin kırsal turizm konusunda herhangi bir araştırmanın gerçekleştirilmemiş olması, çalışmaya özgün bir nitelik kazandırırken, bölgenin ekonomik kalkınmasına katkı sunma çabası ise bu çalışmanın temel motivasyon kaynaklarından birini oluşturmaktadır.

Kırsal Turizm

Küresel gayrisafi milli hasılasından %10'luk pay alan turizm sektörünün, istihdam yaratması, döviz geliri sağlama ve farklı sektörlerle etkileşimi olması nedeniyle ekonomik kalkınmanın önemli itici gücü olduğu belirtilmektedir (World Travel Tourism Council-Dünya Turizm ve Ticaret Konseyi-WTTC, 2022). İnsanların, yaşadıkları yerlerden başka alanlara, yabancı ülkelere ticaret ve inanca nedeniyle seyahat ettikleri eski çağlardan beri bilinen bir olgudur. Ancak, eğlence, sağlık ve eğitim gibi farklı sebeplerle seyahatler 18.yüzyılda endüstri devrimi döneminde hız kazanmış, 1950'li yıllarda ulaşım ağlarının genişlemesi, erişilebilir alanların artması ve güvenlik açısından rahatlamının katkısı ile turizm sektörü daha etkili hale gelmiştir (Fletcher vd, 2018). Turizm genel olarak rahatlama, keyif alma, macera ve keşif gibi sebeplerle yapılan ziyaretler ile turizm sektörünün yönetilmesi için tasarlanan politikalar ve eylemleri kapsamaktadır (Tan, 2012). Başlangıçta deniz

kumsal güneş şeklinde kitle turizmine yönelik ürünler geliştirilmiştir. Ancak, 1980'li yıllarda çevre kirliliğine yol açtığı, yoksulluğu yok etmediği, yerel halkın kültürü üzerinde olumsuz etki bıraktığı ve gelişmiş ülkelerin altyapı tesislerindeki yeterlilik nedeniyle kitle turizmine alternatif turizm ürünleri oluşturulmuştur (Perales, 2002: 110; Triarchi and Karamanis, 2017).

Kırsal alanlarda yapılan turizm, alternatif turizm çeşitlerinden bir tanesi olarak ortaya çıkmıştır. Dünyada genelinde birçok ülkede kırsal alanlardaki değerlerin turizmin yararına en rasyonel şekilde sunmak için çeşitli uygulamalar hayata geçirilmiştir (Yozukmaz, Ekiztepe ve Çeken, 2019). Benzer şekilde Türkiye'de kırsal alanlarda turizmin geliştirilmesi için çeşitli projeler oluşturmuştur. Kastamonu Azdavay'da Ekoturizmin Geliştirilmesi Projesi ve Yanık Ali Konağı Restorasyon Projesi, Küre Dağları ve Zümrüt Köyü örneği, Gökçeada örneği, Beypazarı örneği, bu uygulamalar arasında yer almaktadır (Kuter ve Ünal, 2013). Kırsal alanlarda yapılan turizmin adlandırılmasında agroturizm, ekoturizm, yeşil turizm, köy turizmi gibi farklı farklı kavramların kullanıldığı görülmektedir (Demircioğlu, 1993; Robert ve Hall, 2001). Bu çalışmada daha kapsayıcı olduğu düşünüldüğünden kırsal turizm kavramı tercih edilmiştir

Kırsal turizmin, kırsal kalkınma olgusu ile de ilişkisi bulunmaktadır. Kırsal kalkınma, kırsal bölgelerde beşeri ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, yoksulluğun azaltılması, yaşam şartlarının düzeltilmesi ve kırsal kent arasındaki eşitsizliği giderilmesine yönelik geliştirilen politikalar ve uygulamalar şeklinde tanımlanabilir (Güven, 2017). Bu bağlamda, tarım ve hayvancılık sektörüne ilave olarak sanayi ve turizm sektörü gibi alternatiflerin oluşturulması kırsal kalkınma politikaların hedefleri arasında sayılmaktadır (Yenigül, 2017). Kırsal turizmin geliştirilmesine yönelik her türlü politika ve eylem, kırsal bölgelerde yerel halkın ekonomik gelirene katkı sağlayacağı için kırsal kalkınmaya da olumlu etkisi olacaktır. Kırsal turizm faaliyetleri temelde küçük yerleşim yerleri olan kırsal mekânlarda uygulanmaktadır. Ancak, kırsal alan kavramı ve ölçütü ülkeden ülkeye değişkenlik göstermektedir. Örnek olarak, İtalya, İspanya, Portekiz ve İsviçre, 10.000 kişiden daha az yerleşimin olduğu bölgeleri kırsal alan şeklinde ifade ederken, Avusturya'da bu ölçüt 1000 kişinin altında olan yerleşim alanları olarak belirlenmiştir (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü- OECD, 1994; Robert ve Hall, 2001). Türkiye'de ise kırsal alan tanımında nüfus kriteri dikkate alınmış ve 20.000 kişinin altında olan bölgeler kırsal alan olarak kabul edilmiştir (Yardımcı, 2023).

Kırsal turizm, tarımsal üretimin devam ettiği, geleneksel yaşamların hâkim olduğu küçük yerleşim yerleri olan kırsal alanlarda turistik amaçlı gerçekleştirilen faaliyetleri, yaşam biçimleri ve kültürel varlıkları gibi tüm değerlerin incelenmesi ve keşif edilmesi olarak tanımlanmaktadır (OECD, 1994; Dünya Turizm Organizasyonu-World Tourism Organization-WTO, 2023). Kırsal turizm, Soykan (2000) tarafından dinlenmek, farklı kültürleri keşfetmek ve kırsal alanlarda gerçekleştirilen etkinliklere katılmak amacıyla yapılan bir turizm türü olarak tanımlanmıştır. Kırsal yaşam deneyimlerini keşfetme ve uygulama aşamasında, iklim şartlarına ve geleneksel özelliklere uyum sağlamanın kırsal turizmin önemli nitelikleri arasında sayılmaktadır (Aref ve Gill, 2009).

Genel olarak değerlendirildiğinde kırsal alanlarda yapılan tüm turizm ziyaretleri ve etkinlikleri kırsal turizm olarak belirtmek mümkündür (Soykan, 1999). Kırsal turizm, geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlayan kırsaldaki halka farklı bir gelir kaynağı sunarken büyük kentlerin karmaşık ve kargaşalı hayatından bunalan kişiler içinde rahatlatma, eğlenme ve keşfetme imkânı sağlamaktadır. Başka bir deyişle, kırsal turizm türünü, köy hayatı, geleneksel kırsal mimari, gelenekleri, kültürel değerleri, yöreye özgü el sanatları, zanaatları, bilgileri, becerileri, efsaneleri, türküleri, anlatıları, tarihsel ve kültürel miras varlıkları ve dağ, dere, tepe, ova, göl gibi doğa manzaraları ile çeşitlenen ve zenginleşen bir turizm olarak ifade edebiliriz.

Kırsal turizme yönelik talebin ortaya çıkmasına neden olan bir takım etkenler bulunmaktadır. Kırsal alanlarla ilgili akrabalık bağları, düşük tatil masrafları, şehir yaşamının kalabalık ve gürültüsünden kaçma isteği, çalışma hayatında iyileşmeler, boş zaman olanaklarının artması, ulaşım ve iletişim altyapısındaki ilerlemeler, sağlıklı yaşam kapsamında doğaya ve temiz havaya olan ilgi, doğal ve kültürel miras varlıklarına verilen önemin artması, doğal/organik gıdalara ve özgün ürünlere artan ilgi, çevre bilincinin yükselmesi, yeni şeyler öğrenme ve deneyimleme isteği ve kırsal turizm işletmelerinin sayısındaki artış bu etkenler arasında sayılabilir (Demircioğlu, 1993; OECD, 1994).

Kırsal alanlarda kırsal turizm türünün gelişebilmesi için bir takım kriterler bulunmaktadır. Kırsal turizmin gelişebilmesi için, bölgelerin ulaşım açısından erişilebilir, güvenlik, sağlık ve konaklama gibi altyapı olanaklarının yeterli olması, kırsal mimari dokunun ve doğal-kültürel değerlerin özgün ve geleneksel biçimde korunmuş ve geleneksel el sanatları gibi yöreye ait üretim yöntemlerinin hala sürdürülüyor olması gerekmektedir. (Soykan, 1999; Roberts and Hall, 2001; Kuter ve Ünal, 2013). Kırsal turizm kapsamında, kırsal alanlarda yapılan bir takım aktiviteler bulunmaktadır. Alan yazında farklı şekillerde ülkeden ülkeye,

bölgeden bölgeye değişkenlik gösteren aktiviteler genelde kırsal alanın sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerle ilişkilidir. Bu etkinlikler, tarımsal faaliyetlere katılım, yöresel el sanatları ile ilgili etkinlikler, kültürel ve doğal yerlerin ziyareti, milli park ve anıt yapıların keşfi, kırsal alanlarda yapılan turlar, sportif etkinlikler, hobi etkinlikleri, eğlence etkinlikleri ve manzara seyretme şekilde sıralanabilir (OECD, 1994; Soykan, 1999; Ogun, Gövdere ve Kaygısız, 2015).

Kırsal turizmin kırsal alan üzerinde ve yerel halkın yaşayışında olumlu ve olumsuz anlamda bir takım, ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri bulunmaktadır. Kırsal alanda yaşayanlara ek gelir sağlama, kırdan kente göçü azaltması, kadın istihdamına imkân vermesi, milli gelirin artışına destek olması ve turizmin yıl ve ülke geneline yayılmasına imkân vermesi olumlu ekonomik etkiler, kırsal bölgelerdeki gayrimenkul fiyatlarını yükseltmesi ve konaklama sıkıntısının ortaya çıkması ise olumsuz ekonomik etkiler olarak öne çıkmaktadır. Sosyo kültürel boyutta ise ata binme ve rafting gibi alternatif aktiviteler, kırsal yaşama yeni fikirlerin transfer edilmesi, kadının aile içindeki statüsünün olumlu anlamda değişmesi, farklı kültürlerin kaynaşması, geleneksel ve yöresel el zanaatlarının korunması, kültürel etkinliklerin ve yöresel festivallerin artması kırsal alanlara fayda sağlarken suç oranlarının artması, ailelerin çocukları üzerindeki kontrolünün azalması, geleneksel yaşam ve kültürel değerlerin bozulması gibi etkenler kırsal toplumların yapısını bozucu niteliktedir. Son olarak kırsal turizm çevresel anlamda doğal güzelliklerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına, eski ve yıpranmış kültürel değerlerin restore edilmesine ve kırsal alanlarda altyapının iyileştirilmesine katkı sağlarken aşırı nüfus artışı, trafik yoğunluğu, gürültü ve yapılaşma risk faktörleri arasında yer almaktadır (OECD, 1994; Soykan, 2003; WTO, 2004; Akça, Sayılı ve Bal, 2012, Çeken, Dalgın ve Çakır, 2012, Kuter ve Ünal, 2013; Çuhadar ve Ünal, 2017).

Korgan İlçesi'nin fındık üretimi dışında önemli bir gelir kaynağı olmaması nedeniyle Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre nüfusu göçler nedeniyle azalış göstermektedir. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2022 yılından yapılan SEGE-İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralamasına göre 949 ilçenin 784.'ncü sırada yerini almıştır (SEGE, 2022). İklimin serin olması nedeniyle, kıyılarda Ağustos ayında hasat edilen fındık ürünü, Korgan'ın yükseklerinde ancak Eylül ayında hasat edilebilmektedir. Korgan ilçesinin yazları serin olan yaylaları, soğuk suları ve bozulmamış doğası kırsal turizm açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Sonraki bölümlerde yöntem ve bulgular ile ilgili bilgiler verilmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada, Korgan ilçesinin kırsal turizm potansiyelinin ortaya konulması amacıyla SWOT analizi uygulanmıştır. Araştırmada, nitel veri yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi, belge incelemesi, gözlem, görüşme ve sesli, görüntülü kayıtlardan derlenen verilerin irdelenmesi ve analiz edilmesi olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2014). Kırsal turizm potansiyelini konu alan çalışmada, dataların derlenmesi amacıyla belge incelemesi tekniğinden yararlanılmıştır. Belge incelemesinde veriler, dergiler, gazeteler, kitaplar, raporlar, politika belgeleri, internet sayfaları, sosyal medya, televizyon, radyo ve diğer elektronik araçlar gibi çok sayıda basılı ve elektronik kaynaktan elde edilebilir (Rapley, 2007). Belge incelemesi yöntemi görüşme ve gözlem gibi diğer araçlar ile birlikte ya da tek başına veri derleme tekniği şeklinde kullanılabilir (Kıral, 2020). Belge incelemesi yöntemiyle veri elde etmenin, zaman ve maliyet tasarrufu sağlama, tepkiselliğin olmaması, bilgilerin daha kesin ve daha geniş evrene sahip olması gibi olumlu yanları bulunmaktadır (Bowen, 2009). Belge incelemesi yöntemi, araştırmaya dâhil edilen dokümanların sistematik bir şekilde irdelenmesine ve üzerinde çalışılan konu hakkında var olan bilgiyi kapsamlı olarak kavramaya destek olur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırma verileri sadece belgeler aracılığıyla derlendiğinden bu çalışma Etik Kurul İzni alınmasını gerektiren çalışmalar grubunda yer almamaktadır. Bu nedenle Etik Kurul İzni beyan edilmemiştir.

Araştırmada Korgan ilçesinin seçilmesinde, kırsal yaşam özelliklerinin ve doğal alanların özgünlüğünü koruması ile bölgenin araştırmacı tarafından bilinmesi etkili etkenler olmuştur. Çalışmada, Korgan ilçesinin turizmi ile ilgili aşağıda isimleri verilen kamu politikası belgelerinden, Ordu İl Valiliği, Ordu Büyükşehir Belediyesi, Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi, Korgan Belediyesi, Korgan Kaymakamlığı ve Korgan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü internet sitelerinden veriler derlenmiştir. Ancak, Korgan ilçesi ile ilgili politika belgelerinde ve kamu kurum ve kuruluşların internet sitelerinde yeterince veri olmaması nedeniyle, Korgan ilçesi ile ilgili sosyal medya hesaplarında kırsal turizm ile ilgili veriler çalışmaya dâhil edilmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen kamu politika belgeleri;

- Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007-2013

- Doğu Karadeniz Turizm Master Planı
- Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma Programı 2021-2023
- Türkiye Geneli Yayla Envanteri
- Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023
- Ordu İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu
- Ordu Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

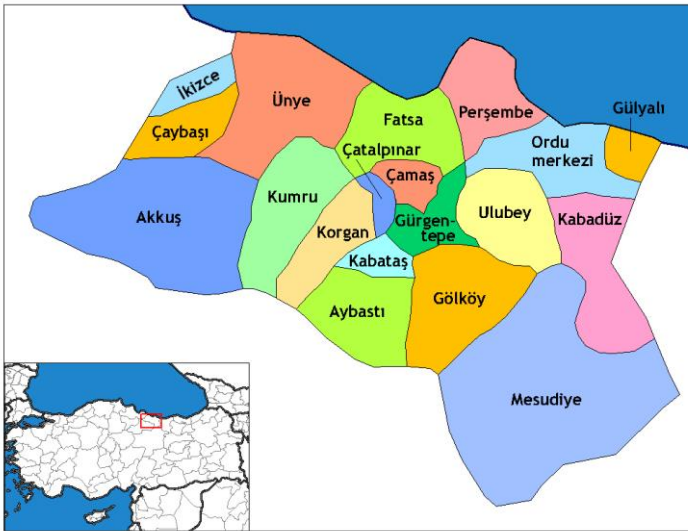
Çalışmada kamu politikası belgelerinden, kamu kurumlarının web sayfalarından ve dijital kayıtlardan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi nitel araştırma tekniklerinden en sık kullanılanlardan yöntemlerden biridir (Özdemir, 2010). Bu çalışmada içerik analizinde Merriam (2009) tarafından ileri sürülen belgeleri bulma, belgelerin gerçekliğini denetleme, sistematik bir şekilde sınıflandırma ve verileri analiz ederek yorumlama aşamaları takip edilmiştir. Bu bağlamda Korgan ilçesinin kırsal turizme yönelik potansiyel değerleri alan yazından yararlanılarak kültürel değerler, doğal eğeler ve etkinlikler şeklinde sınıflandırılmış, bulgular kısmında sunulmuştur (WTO, 2004: Weaver ve Lawton, 2014).

Son olarak, elde edilen veriler neticesinde SWOT analizi yöntemi uygulanarak Korgan ilçesinin kırsal turizm potansiyelinin güçlü ve zayıf yönleri ile tehdit ve fırsatları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. SWOT kelimesi, Güçlü Yönler (Strengths), Zayıf Yönler (Weaknesses), Fırsatlar (Opportunities) ve Tehditler (Threats) kelimelerinin baş harflerinden meydana getirilmiştir. SWOT analizi bir organizasyonun iç ve dış çevresinde karşılaştığı engelleri ve kolaylaştırıcı etkenlerin tespit edilerek güçlü ve zayıf yönler ile tehditler ve fırsatların belirlenme süreci olarak ifade edilmektedir (Leigh, 2010). SWOT analizi bir işletmenin, ürünün, faaliyetin ya da turizm ile ilgili bir alanın sahip olduğu değerlerin güçlü ve zayıf yönleri ile karşılaşabileceği fırsat ve tehditlerin liste halinde ortaya konulduğu bir yönetim tekniğidir (Daştan, 2023). Bir bölgenin turizm potansiyelinin ortaya konulmasında yerli ve yabancı alan yazında SWOT analizi yönteminin kullanıldığı görülmektedir (Akça, 2006; Yeşiltaş, Çeken ve Öztürk, 2009; Zhang, 2012; Rahmani vd, 2013; Sandıkçı ve Özgen, 2013; Kızılaslan ve Ünal, 2014; Özşahin, 2015; Acar, Avcı ve Erat, 2017; Gerami and Hosseini, 2021; Daştan, 2023). Araştırma sonucunda elde edilen bulguların, Korgan ilçesinin kırsal turizmi ile ilgili oluşturulacak stratejiler ve kamu politikaları ile akademik çalışmalara katkı sunması hedeflenmektedir.

Bulgular

Araştırma öznesi Ordu ilinin Korgan ilçesi 2021 yılı sayımlarına göre 27.856 nüfusu ile merkez ilçe hariç olmak üzere nüfus sıralamasında 5.sırada yer almaktadır (TÜİK, 2021). İlçeye bağlı 19 mahalle bulunmaktadır. Ordu ilinin güneybatısında yer alan ilçe, Ordu'nun Aybastı, Kabataş, Çatalpınar, Fatsa, Kumru ilçeleri, Tokat'ın Niksar ve Başçiftlik ilçeleri ile sınırı bulunmaktadır. Karadeniz sahilinden yer alan Fatsa ilçesi ile Tokat'ın Niksar ilçesi arasında geçiş noktasında yer alan Korgan ilçesi Türklerin Karadeniz sahiline indikleri önemli noktalardan biri olmuştur. İlçe merkezi deniz seviyesinden 760 metre yükseklikte olup ilçenin yüzölçümü 20.600 hektardır. İlçedeki dağların yükseklikleri 1000 ile 2000 metre arasında değişmektedir.

Şekil 1. Korgan İlçesinin Sınırları Gösteren Harita

Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü Korgan ilçesi dört mevsim yağış almaktadır. Ilıman ve sıcak iklim özelliklerini gösteren ilçede tarım ve hayvancılık en önemli geçim kaynaklarıdır. Ağırlıklı olarak fındık, patates ve mısır yetiştirilmekte birlikte arpa, buğday, fasulye, armut, elma ve sebze az miktarlarda olsa da üretilmektedir (Ordu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2014). Özellikle arıcılık faaliyetlerinin son yıllarda ilerleme kaydettiği Korgan İlçesi'nde 1380'li yıllar da Hacıemiroğulları tarafından fethinden itibaren 1960'lı yıllara kadar yaylacılık faaliyetlerinin aktif olarak gerçekleştirildiği belirtilmektedir (Yediyıldız, 2018). Korgan ilçesi iç kesimde yer alan ve tarihte önemli bir Roma şehri olan Niksar ilçesinin denize ulaşım güzergâhında olması nedeniyle Karadeniz bölgesinde egemenlik kurmuş devletler tarafından önemli bir geçiş bölgesi olarak varlığını sürdürmüştür (Bolgi, 2014:4). Korgan ve çevresinde ilk çağlardan itibaren Kaşkalar, Kimmerler, İskitler, Kalipler (Halipler), Tibarenler, Mossynoikler, Macarlar, Peçenekler, Kumanlar/Kıpçaklar, Miletliler, Medler ve Persler, Makedonyalı İskender ve Komutanları, Pontuslular, Roma ve Bizanslılar, Selçuklular, Danişmentliler, Trabzon Rum, Eratnalılar ve Kadı Burhanettin, Hacıemiroğulları ve Osmanlılar egemenlik sürmüşlerdir (Bolgi, 2014).

Ordu ve çevresi Danişmentliler'den (1071-1178) itibaren bir Türk vatani olarak tarih sayfasında yerini almıştır (Bayrak, 2022). Müslüman Türkler ilk defa Danişmentliler zamanında (1071-1178) bölgeye gelmiş olsa da daha önceleri Hun, Bulgar, Hazar Türkleri, Alanlar, Peçenekler gibi çok sayıda Türk kavmi tarafından bölge yerleşim alanı olarak kullanılmıştır (Demir, 2006). 1455 tarihli tahrir kayıtlarında Batari (Aşağı ve yukarı yaylacık), Geci (Çamlı), Hoy (Çiftlik), Findekse (Yenipınar), Akçakilise (Akçakese), Gemenos (Yazıcı) gibi Türklerden önceki dönemlere ait isimlerin bulunması, bölgenin tarihi geçmişi hakkında ipuçları sunmaktadır (Yediyıldız ve Üstün, 1992). 1427 yılında Osmanlılar tarafından Hacıemiroğullarından alınan bölge içerisinde kalan Korgan ilçesi, tahrir defterlerine göre Canik Sancağı sınırları içerisinde kalmıştır. 1537 yılına kadar Satılmış (Fatsa) kazasına bağlı bir köy olarak tarih kayıtlarında yer alan Korgan ilçesi, 1637 yılında Gümüşderesi ismi ile kaza statüsünü almıştır (Öz, 1999). 1642 yılında Keşderesi ismini alan Korgan ilçesi 1857 yılında kaza niteliğini kaybetmiş, Terme, Çamaş, Ünye ve Fatsa kazalarına dönemsel olarak bağlanmıştır (Bolgi, 2014). Korgan, 1960 yılında Fatsa'dan ayrılarak Ordu'nun ilçesi olmuştur.

İlçenin isminin kaynağı ile ilgili net bilgilere ulaşamamakla birlikte Korgan adına dair çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Demir (2009), Türk kültüründe önemli kişilerin mezarına verilen ismin Korgan olduğu ve kelimenin aslının korugandan geldiğini, ilk defa Kimmerler tarafından kullanılan kelimenin, sonraki dönemlerde bir gelenek olarak devam ettirildiğini belirtmektedir. Bu tanımlama ile paralel şekilde 1920'li yıllarda Korgan yerine Kurgan isminin de kullanıldığı görülmüştür (Şaşmaz, 2014). Başka bir görüşe göre bugün İran sınırları içinde yer alan Horasan bölgesinin Korgan yerleşkesinden gelen aşiretin, Korgan ismini ilçeye verdiği yöndedir (Uzan, 1990). Bolgi (2014) ise Korgan ilçesinde Korgan/Kurgan mezar kalıntılarının olmamasına rağmen, kültürel bir değer niteliği kazanan ismin Kimmerler tarafından verildiğini ileri sürmektedir. Diğer bir görüş ise Oğuzların Kargın boyundan gelenlerin bu bölgede yerleşmesinden dolayı Korgan ismini aldığını ileri sürmektedir (Yıldırım ve Tosun, 2023). Korgan kelimesinin hem Türkiye'de hem de İran ve Türk devletlerinde halen kullanılıyor olması, kültürel bir değer olarak toplumlarda yer edindiğini gösteren önemli bir işaret olarak değerlendirilebilir.

Korgan tarihi alt yapısında, geçmişe ait ayakta duran önemli yapıtlar olmasa da Emir Yakup Türbesi ve etrafında yapılan kurtarma kazısı ile Apsut yaylasında yol kalıntıları üzerinde yapılan yüzey çalışmalarının sonucu bu durumu teyit eder niteliktedir. 1992 yılında Emir Yakup mahallesinde yapılan kazılarda rastlanan testi ve camdan yapılmış gözyaşı şişelerinin tarihi Roma dönemi olarak belirlenmiştir (Ordu Müze Müdürlüğü, 1992). İlave olarak, aynı kazıda çıkan gözyaşı şişeleri üzerine yapılan başka bir çalışmada da buluntular Roma dönemi olarak tarihsellendirilmiştir (Eker, 2018). Ayrıca, 2000 yılında Özsait tarafından Apsut/Belalan bölgesinde yapılan yüzey araştırmalarında eski yol kalıntısı bulunmuş ve bu yolun antik dönemde Niksar ile Fatsa'yı bağlayan önemli bir geçit olma ihtimalinin yüksek olduğu düşüncesi ileri sürülmüştür (Özsait, 2002).

Ordu ilinin her yanında hakkında efsaneler anlatılan ve evliya isimleri ile anılan çok sayıda adak mekânı bulunmaktadır. Mezar, kaya ya da ağaç olarak nitelendirilen mekânların tarihsel gerçeklerle bağının olup olmadığı tartışmalı ve araştırılması gereken bir alan olup Ordu bölgesinde evliyalar üzerine yapılan bir çalışmada bunların bir kısmının bu bölgeyi yurt yapan ataların ve fatihlerin adıyla anıldığı belirlenmiştir (Yediyıldız ve Üstün, 1992). Korgan ilçesinde de araştırılmayı bekleyen Akıncı evliyası, Asar evliyası, Faltaş evliyası gibi çok sayıda efsanevi mezarlar ve kayalar bulunmaktadır.

Turizm sektörü açısından değerlendirildiğinde Korgan ilçesinde belediye işletme belgeli, turizm işletme belgeli tesis ve konaklama sayısı oldukça düşüktür. İlçede bir adet basit konaklama belgeli tesis ve öğretmen

evi yer almaktadır. Gurbetçi sayısının oldukça çok olduğu ilçede günübirlik ziyaretler gerçekleştirilirken yaz aylarında yayla şenliklerinde genelde yerli turistler ilçeye gezme ve eğlenme amaçlı gelmektedirler. Korgan'ın Turist geliş, konaklama ve kalış süreleri ile ilgili verisine ulaşılamamıştır. Ancak, Fatsa ilçesi ile Korgan ilçesinin 38 km mesafesi olup gelen ziyaretçilerin Fatsa'da konaklama olanakları bulunmaktadır. Fatsa ilçesinin 2022 tarihi itibarıyla Turizm İşletme belgesi dört, basit konaklama belgesi alan dört, Aybastı ilçesinde ise basit konaklama belgesi alan 10 işletme bulunmaktadır (Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2022).

Kültürel Değerler

Tarihsel Kültürel Değerler

Korgan ve çevresi tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. M.Ö.2000'li yıllardan itibaren yaşamın devam ettiği yörede bugün geçmişi yansıtan az sayıda tarihi yer ve eser bulunmaktadır. Bölgenin dağlık ve ormanlık bir arazi ile kaplı olması mimarinin genelde ahşap yapılmasına neden olmuştur (Demir, 2006). Nemli havanın çok yoğun yaşandığı bölgede ahşap yapıların ömrünü kısaltırken, betonlaşmanın da artmasıyla ayakta olan ahşap yapılar bilinçsizce yıkılmış ve harap edilmiştir. Bu yüzden, geçmişe dair izler yer isimlerinde, geleneklerde, el sanatlarında ve yöreye özgü efsanelerde aranmıştır. Bugün Korgan ilçesinde tarihi değeri olan yapılar genellikle ahşap malzemelerden yapılmıştır. Ayrıca, Korgan bölgesinde komşu ilçeleri olan Akkuş ve Aybastı gibi Danişmentliler ile ilgili savaş efsaneleri kültürel olarak yerleşmiş (Demir, 2006), Perşembe yaylasındaki Emir kümbet türbesi, Koççuğaz köyündeki Emir Yakup türbesi ve Çitlice köyündeki Akıncı Evliyası ile somutlaşmıştır. Aşağıda Korgan ilçesinde yer alan kültürel değerler listelenmiştir.

Tablo 1. Korgan İlçesinin Tarihsel Kültürel Değerleri

Tarihsel Kültürel Değer	Niteliği
Emir Yakup Kümbeti	Danişment gazinin komutanlarından Emir Yakup'un mezarı
Tescilli Mimari Yapılar	Çiftlik (Hoy) Çamii, Yeşilalan Hicret Kuba Mescidi, Aşağı Yaylacık Camii, Tepealan Kırıkbozu Mahallesi Ahşap Camii ve Aşağı Yaylacık Mahalle Mezarlığı
Eski Konaklar	Bekir Efendi Konağı, Müftü Hacı Mehmet Said Efendi Konağı, Şükrü Efendi Konağı, Mehmet Efendi Konağı
Tarihi Ahşap Köprüler	Çatak Köprüsü, Taşdibek Köprüsü, Çayırkent Köprüsü, Tepealan Merkez Köprüsü
Antik Yol	Roma dönemine ait olduğu değerlendirilmektedir.
Evliyalar	Akıncı Evliyası, Anaç Evliyası, Aşar Evliyası, Bozbeleni Evliyası, Gala Evliyası, Güllü Evliyası, İnek Taşı, Mehteran Evliyası, Tepe Mahalle Yatırı, Turut Evliyası

Kaynak: DOKAP BKİ Karadeniz Kültür Envanteri (www.karadeniz.gov.tr) ; Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (<https://ordu.ktb.gov.tr/>) ; Korgan Kaymakamlığı (www.korgan.gov.tr); Korgan Belediyesi (www.korgan.bel.tr); Ordu Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri 2010; Tali, 2019; Adaş, 2020; Bayrak, 2022; Özsaıt, 2022

Emir Yakup Türbesi: Türbe Tepealan/Korgan sınırları içerisinde yer almaktadır. Türbenin üzerinde mezarın hangi tarihte yapıldığına dair tarihsel bir kayıt bulunmamakta olup resim 1'deki türbe 2000'li yıllarda yapılmıştır. Demir, türbe içerisinde mezarı olan kişinin Danişment devletinin kurucusu Danişment Gazinin oğlu olan Emir Yakup olduğunu ileri sürmektedir. Ona göre Emir Yakup Trabzon devleti kurulmadan önce, Bizans yönetimindeki Trabzonlularla yapılan savaşta 1105 yılında şehit edilmiştir (Adaş, 2020). Evliya olarak değerlendirilen Emir Yakup geleneksel olarak hastalıkların iyileşmesi ve çocuk sahibi olabilmek amacıyla ziyaret edilmektedir (Uzan, 1990; <https://korgan.meb.gov.tr/>, erişim tarihi 15.12.2023). Başka bir görüş ise Emir Yakup'un Güllü evliyası ile birlikte Korgan'ın fethinden sorumlu oldukları ve savaş esnasında şehit edildikleri yönündedir (Bolgi, 2014:235). Netice olarak, sözlü tarihten ve Demir tarafından öğrenilen bilgilerden Türbe içerisinde yatan kişinin bir şeyh, hoca, ya da ermiş yerine bir şehit olduğu konusunda fikir birliği olduğu anlaşılmaktadır. Emir Yakup evliyasının, yöre halkının kültürünün oluşumunda önemli yeri bulunmakta olup Emir Yakup'u anmak için şenlikler düzenlenmektedir.

Akıncı Evliyası: Korgan ilçesine 10 km uzaklıkta olan evliya mezarı, Çitlice köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Korgan bölgesi, Niksar ilçesinin Karadeniz sahiline inen güzergâh sınırları içerisinde yer almasından tarihsel olarak Pontus devleti ile Roma İmparatorluğu, Danişmentlilerle Bizans İmparatorluğu, Türkmen beylikleri ile Trabzon Rum Devleti arasındaki mücadelelerde önemli rol oynamıştır. Korgan ve Aybastı sınırları içerisinde yer alan Perşembe yaylasındaki Emir kümbet türbesi örnek olarak verilebilir. Sözlü gelenekte Akıncı Evliyası olarak adlandırılan mezarlık bölgesinde Bizans İmparatorluğu ile savaşta şehit olan Danişment devleti hükümdarlarından Melik Muhammed'in komutanlarından Akıncı beyi Ahmet ve 32 askerin medfun olduğu söylenmekte bu durumun yörenin manevi önderlerinden Abdi Hoca (Ayan, 2008) tarafından

da ifade edildiği belirtilmektedir (Bolgi, 2023). Akıncı Evliyası genelde çocuğu olmayan kadınlar (Dualı ve Engin, 2020) ve sara hastaları tarafından sık sık ziyaret edilen, kurak olan dönemlerde yağmur duası için kullanılan önemli bir kutsal mekândır (Uzan, 1990). Akıncı Evliyasının bulunduğu bölge Başalan Mevkii olarak adlandırılmakta olup bu bölgede köy şenlikleri düzenlenmekte, adak kurbanlar kesilmektedir. Yakın zamana kadar Akıncı Evliyasının başucunda bulunan gürgen ağacına çaput bağlama geleneğinin devam ettiği bilinmektedir (Sayılır, 2021). Akıncı evliyasının olduğu bölgeye belediye tarafından su ve elektrik gibi alt yapı hizmetleri sağlanarak, ziyarete açık hale getirilmiştir. Akıncı Evliyasının olduğu alan, Fatsa-Niksar arasındaki ana yol güzergâhında yer alması nedeniyle ziyaret açısından önemli bir avantaja sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Tescilli Mimari Yapılar: Korgan ilçesinde kültürel değerlerin önemi arttıkça tescil işlemleri de az sayıda da olsa başlamıştır. Hali hazırda dört adet ahşap cami ve bir adet mezarlık tescil kapsamına alınarak koruma altına alınmıştır (Bayrak, 2022). Kültürel turizm yönünden cazibe merkezi olabilmesi için bölgenin kültürel varlıklara sahip olması, bu varlıkları tescil ettirmesi ve koruması gereklidir.

Hacı Kadızâde Bekir Efendi Konağı: Bekir Efendi, Mollavelioğlu Hacı Kadızade Mustafa Efendinin oğlu olup 1924 yılına kadar devlet dairesi olarak kullanılacak olan konağı 1870-1875 tarihleri arasında yaptırmıştır (Bolgi, 2014). Korgan ilçesinin kurucuları arasında yer alan Bekir Efendinin sülalesi daha sonra Korgan soy ismini almıştır. Bayrak (2022) mimari anlamda, geleneksel dokuyu muhafaza eden konağın restore edilmesi halinde Korgan ilçesinin kültürel varlığına önemli bir değer katacağını ileri sürmektedir. Yapı şuanda Korgan sülalesinin aile fertlerine ait olup metruk haldedir.

Müftü Hacı Mehmet Said Efendi Konağı: 1920 yılında yapılan konak, Korgan ilçesi Yenipınar mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İlçenin ayakta kalan ve sahipleri tarafından koruma altına alınan nadir mimari yapıları arasında yer almaktadır.

Hacı Hatipzade Mehmet Efendi Konağı: Osmanlının son döneminde Rum ustalara yaptırıldığı söylenen yapı Cumhuriyet kurulmadan önce Fatsa ilçesinin 10. Belediye başkanlığını yapan (Çukurlu, 2018) Hacı Hatipoğlu Mehmet Efendiye aittir. Hacı Hatipoğlu, Çitlice mahallesinde bir dönem asayiş kontrol eden, devletin yereldeki gücü olan ve ağa olarak bilinen İsmail Efendinin (Bolgi, 2014) kardeşidir. Bodrum ve zemin kat taş, üst kat ahşap malzemeler ile inşa edilen konak Çitlice köyünden ayrılan Karakışla Mahallesi sınırlarında yer almaktadır. Sahipleri tarafından kullanılan konak restore edildiği takdirde turizm açısından önemli bir kültürel varlık olacağı düşünülmektedir.

Resim 1. 1-Emir Yakup Türbesi (foto: İlyas Adaş), 2-3 Yeşilalan Hicret Kuba Mescidi (foto: karadeniz.gov.tr), 4- Müftü Hacı Mehmet Said Efendi Konağı (foto:İlyas Adaş), 5-Hacı Kadızade Mehmet Efendi Konağı (foto: Halis Bayrak), 6- Hacı Hatipzade Mehmet Efendi Konağı

Resim 2. 1-Akıncı Evliyası, 2-Akıncı Evliyası çaput bağlanan ağaç (Sayılır, 2021).

Ahşap Çatak Köprüsü: Güllü deresinin üzerine kurulu olan ahşap köprünün kim tarafından yapıldığı bilinmemekle birlikte sözlü tarihte 150 yıllık olduğu belirtilmektedir (Tali, 2019).

Apsut Yaylası Antik Yol: 2000 yılında bölgeye yapılan yüzey araştırmasında, yolun Roma dönemine Niksarı karadenize bağlayan antik yol olma ihtimalin yüksek olduğu ileri sürülmüştür (Özsait, 2002). Antik yol ile kalıntılar defneciler, yol çalışmaları ve hava şartları nedeniyle tahrip olduğu gözlemlenmektedir. Ancak yine de var olan kalıntıları yerel turistler tarafından ziyaret edilmektedir.

Resim 3: 1-Çatak Köprüsü, 2- Apsut Yaylası Antik Yol (foto:İlyas Adaş)

Geleneksel El Sanatları ve Gastronomi Değerleri

Kültürel değerler içerisinde yöreye özgün el sanatları ve gastronomi turistlerin farklı bölgeleri ziyaret etmesi için gerekli olan çekicilik nitelikleri arasında yer almaktadır. Korgan ilçesinde geleneksel el sanatları ve gastronomi ile ilgili tekil bir çalışmaya rastlanmamıştır. İnceleme tabi tutulan politika belgelerinde de bu konularla ilgili detaylı bilgi bulunmamaktadır.

Tablo 2. Geleneksel El Sanatları ve Gastronomi Değerleri

Kültürel Değerler	Niteliği
Dastar Kilim, Dastar Kolan, Yün Çorap	Yöresel dokuma
Sepetçilik, Bastonculuk, Kalaycılık	Yöresel el sanatları
Taş Yontuculuğu, Tahta Kaşıkçılık, Tığ Oyalar	Yöresel el sanatları
Melocan, Pazı, Karalahana, Isırgan ve Galdirik Yemekleri	Yöresel yemekler
Fasulye turşusu kavurması	Yöresel yemekler
Fırın fasulyesi, Keşkek	Yöresel yemekler
Mısır Çorbası, Karalahana sarması,	Yöresel yemekler
Dallama Çorbası, Kirit	Yöresel yemekler

Kaynak: Korgan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü., <https://korgan.meb.gov.tr/>

Resim 4: 1-2 Dastar Dokuma Kolan ve Kilim, 3-Baston (foto: Murtaza Alan)

Doğal Değerler

Turizmin gelişmesi ve daha fazla gelir oluşturabilmesi kültür değerlerle birlikte doğal değerlerinde turizme yönlendirilmesi önem arz etmektedir. Yaylaları ile öne çıkan Korgan ilçesinin önemli doğal değerleri Tablo 3’de sunulmuştur. Ayrıca, doğal değerlerle birlikte etkinlikler hakkında bilgi verilmiştir.

Tablo 3. Doğal Değerler ve Etkinlik Türleri

Turizm Türü	Doğal Değerin Adı
Dağ yürüyüşü/Trekking	Perşembe Yaylası ve Korgan Yaylası*, tüm yaylalar
Atlı Doğa Yürüyüşü	Perşembe Yaylası*
Jip safari Rotaları	Akkuş Argın Yaylası-Kumru-Eriçek-Yalın-Düzoba-Korgan yaylası-İtenici Perşembe yaylası-Aybastı-Ulugöl-Harçabeli-Topçam-Köşe Obası-Çambaşı (216 km)*
Kamp-Karavan Turizmi	Perşembe Yaylası
Motorsiklet Yarışları	Tüm yaylalar
Foto Safari	Perşembe Yaylası*, Tüm yaylalar, Tüm Şelaleler, Yalman Tepesi, Aytepesi,
Olta Balıkçılığı	Perşembe Yaylası*
Bisiklet Turizmi	Perşembe Yaylası* Orduda 17 adet bisiklet rotası var (Korgan ilçesi içinde yok ancak Korgan yaylaları beton yol nedeniyle uygun)
Botanik Turizmi	Perşembe Yaylası ve Korgan Yaylası*, Sarı ve Mor orman gülü, Akkuş Lalesi, Ormanaltı Florası tanıma gezisi
Festival Turizmi	Çiftlik Mahallesi Hıdırellez Şenliği, Korgan Yaylası Yağlı Pehlivan Güreşleri ve Orman Gülü Festivali*, Apsut Yayla Şenlikleri, Geleneksel Perşembe yaylası güreş ve kültür şenlikleri, Çamlı Belediyesi Yaz Etkinlikleri Festivali*, Tepealan Belediyesi Yaz Şenlikleri, Emir Yakup Kültür Ve Sanat Etkinliği*, Korgan Off Road Şenliği, Pencik Yaylası At Yarışları Şenlikleri
Çim Kayağı	Tüm yaylalar
Yayla Turizmi	Korgan Yaylası, Armutalan Yaylası, Çayıralan Yaylası, Çobantepe Yaylası, Düzdağ Yaylası, Eğricesu Yaylası, Göltepesi Yaylası, Karucuk Yaylası, Kürtünlü Yaylası, Osmankolu Yaylası, Taşkesik Yaylası, Tepealan Yaylası, Tunalık Yaylası, Perşembe Yaylası, Arpacık Yaylası, Apsut Yaylası, Aytepe Delmece Yaylası, Yalman Yaylası, Adatepe Yaylası, Killik Yaylası
Şelale Gezileri	Çiseli Şelalesi*, Çağlayanbaşı Şelalesi, Çayırkent Şelalesi, Karucuk Şelalesi, Gıllık Şelalesi (Çitlice), Sıtlıci Şelalesi, Tekneli Göl Şelalesi, Keloğlu Deresi Şelalesi, Çatal Şelalesi, Başköy Şelalesi, Tatarcık Şelalesi
Kuş Gözlemciliği	Perşembe Yaylası*
Mesire etkinliği	İten içi mesire yeri*, Korgan Yaylası, Kayabaşı mesire alanı*
Yaban Hayatı ve Avcılık	Keklik, Tilki, Domuz, Karatavuk, Çulluk*
Oryantaring	Orman Alanları*
Mağara Gezisi	Tatarcık ve Karakoyunlu Mağaraları

*Kamu politikası belgelerine vurgulanan doğal değerler

Kaynak: Türkiye Geneli Yayla Envanteri; Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023; Doğu Karadeniz Turizm Master Planı; DOKAP BKİ Karadeniz Kültür Envanteri (www.karadeniz.gov.tr); Korgan Belediyesi (www.korgan.bel.tr); Ordu Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri 2010; Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (<https://ordu.ktb.gov.tr/>); Korgan Tv

Yaylalar: Ülkemizde yer alan yaylaların, doğal güzellikleri, etnolojik ve diğer çekicilik yaratan özellikleri ile doğa turizme yönelik sundukları çok çeşitli ve eşsiz olanakların; koruma kullanma dengesi içerisinde turizm amaçlı değerlendirilmesi önemlidir (Akpınar ve Bulut, 2010). Korgan yaylaları arasında Korgan Yaylası,

Perşembe Yaylası, İten içi Mesire Yeri ve Aytepe Delmece Yaylasında yeme içme için tesis bulunmaktadır. Diğer yaylalar genellikle yerel halkın hayvancılık faaliyetlerini yürüttüğü ve yazın kısa süreli kaldıkları mekânlardır. Yayla şenliği olarak Perşembe Yaylası, Korgan Yaylası ve Apsut Yaylasında organizasyonlar düzenlenmektedir. Yeşil Yol projesinin tamamlanması ile daha kolay ulaşılabilir hale gelen yaylaların turizm açısından aktif hale gelebileceği düşünülebilir. Aşağıda yerli ve yabancı turistlerin cazibe merkezi olarak değer verdikleri Perşembe Yaylası ile daha çok yerli halkın ve yerli turistlerin ziyaret ettikleri Korgan Yaylası, İteniçi Mesire alanı hakkında bilgi verilmiştir.

Perşembe Yaylası: Aybastı ilçesine 17 km, Korgan ilçesine ise 35 km uzaklıkta olan Perşembe yaylası 1.500 rakımlıdır. 1991 yılında Turizm Merkezi olarak ilan edilen Perşembe Yaylası'nın sınırları Aybastı ilçesi ve Korgan ilçesi tarafından paylaşılmaktadır (Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023). Perşembe yaylasın da yaz aylarında festival ve at yarışları, konserler, güreş müsabakaları gibi çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Yayla, yamaç paraşütü, fotosafari için idealdir. Yaylanın önemli bir değeri ise 1105 tarihli Emir Kümbet ve yanındaki mezarlık alanıdır (Ordu ili Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023). Diğer yandan Türkiye Turizm Stratejisi Planında Yayla Turizmi Gelişim Koridoru içerisinde yer alan Perşembe Yaylası Karadeniz Yaylalarını birbirine bağlayan “Yeşil Yol” projesinin Ordu ilindeki başlangıç noktasıdır. Yayla Turizmi Gelişim Koridoru ve Yeşil Yol üzerinde bulunması ve içerisinde 20 metre derinliğinde sonradan yapılan bir gölet bulunması Perşembe Yaylasına ayrı bir değer ve turizm potansiyeli katmaktadır (DOKAP BKİ, 2016).

Perşembe Yaylası Menderesleri: Perşembe yaylası menderesleri ile ünlü olup korunması için başvuru yapılmış, doğaya zarar verdiği için jeep safariler engellenmiştir (Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, 2012). Menderesler eğimin azaldığı yerlerde oluşan akarsu şebekesidir.

Emir Kümbet Türbesi: Ordu ilinde Danişmentli'lerin Bizans yönetimi altındaki Trabzonlularla olan mücadelelerine yönelik birçok kanıt bulunmaktadır. Perşembe yaylasındaki Emir Kümbet Türbesi, Akkuş ilçesindeki Melik Mehmet Gazi Türbesi, Çaybaşı ilçesindeki Yağıbasan Evliyası (Bayhan, 2023), Korgan ilçesi Emir Yakup Türbesi (Adaş, 2020) ve Akıncı Evliyası (korgan.meb.gov.tr/) bilinen kültürel değerler arasında yer almaktadır. Emir Kümbet türbesi, Karadeniz bölgesini fetih etmek amacıyla Niksar'ı başkent yapan Danişment Gazinin, Rumlarla M.S. 1105 yılında yaptığı 2. Canik savaşının geçtiği Perşembe yaylasında yer almaktadır. Savaş sonrasında Danişment Gazi ağır yaralı olarak Niksara geri döner ve orada vefat eder (Demir, 2012). Perşembe yaylasında türbesi olan kişinin ise Danişment gazinin oğlu İsmail olduğu ileri sürülmektedir (Adaş, 2020). Bugün, Emir kümbet ve şehitlerinin hatıralarını yaşatmak için anma programları düzenlenmektedir.

Resim 5: 1-Perşembe Yaylası ve Göleti, 2-Perşembe Yaylası Menderesleri 3-Emir Kümbet Türbesi 4-Emir Kümbet Anma Töreni (foto:Aybastı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Korgan Yaylası: Korgan İlçesine 24 km mesafede Korgan ve Niksar ilçesi arasında yer alan yayla ağırlıklı olarak ilçenin merkezinde oturanlar tarafından kullanılmakta 1994 yılından itibaren belediye tarafından yaz aylarında şenlikler organize edilmektedir (Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, 2012). Yaylada

elektrik ve su altyapısı ile yemek yenilecek tesis bulunmaktadır. Korgan yaylaları içerisinde en yoğun yerleşim alanına sahip olan yayla 1560 metre rakımındadır. Yaylada ayrıca şenliklerin organize edildiği festival alanı içerisinde belediye sosyal tesisi, pazar yeri, yürüyüş parkurları, off-road ve motorkros yarış parkuru, kamelyalar ve bir adet göl bulunmaktadır. Diğer Korgan yaylalarında olduğu gibi Korgan Yaylasında da Mayıs ayında çiçek veren sarı ve mor ormangülleri çok muhteşem görünüm sunarken muhteşem mis bir koku yaymaktadır (Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, 2012).

Resim 6: 1-Korgan Yaylası Festivali, 2-Korgan Off road şenlikleri (foto: Korgan Belediyesi)

İten İçi Mesire Yeri: İlçeye uzaklığı 25 km olan mesire alanı ağırlıklı olarak gürgen ağaçlarından oluşan ormanlık bir alandır. Mesire alanında bir adet 10 bungalov evlerden meydana gelen turizm işletme belgeli tesisi yer almaktadır (ordu.ktb.gov.tr, erişim tarihi 15.12.2023). Mesire alanında ayrıca, kır lokantası, WC, yürüyüş alanları mevcuttur. Perşembe yaylası ile Korgan yaylası arasında konumlanan İteniçi mesire alanı, DOKAP BKİ tarafından desteklenen yeşil yol projesinin güzergâhı içerisinde bulunmaktadır.

Resim 7: 1-İten İçi Mesire alanı, 2-Yeşil yol projesine dahil olan Aytepe Delmece Yaylası ve İteniçi Balık Çiftliği (foto: İlyas Adaş)

Çiseli Şelalesi: Perşembe yaylasına 3 km uzaklıkta olan Çiseli şelalesi, düden şelalesine benzetilmekte şelaleden dökülen sular Perşembe mendereslerini oluşturmaktadır. Şelalenin suları uzak mesafelere çise şeklinde ulaştığından çiseli ismini almıştır (Bulut, 2011). Şelale, Korgan ilçesinin en öne çıkan doğal değerleri arasında yerini almaktadır. Diğer şelalelerde olduğu gibi Çiseli şelalesine ulaşım yolu henüz yapılmamıştır. Yolu ve çevre düzenlemesinin yapılması halinde Korgan ilçesinin kırsal turizmüne önemli bir kazanım olacağı düşünülmektedir. Şelalenin önemli turizm merkezi olan Perşembe yaylasına ve yeşil yol projesine yakınlığı önemli bir avantaj sunmaktadır.

Resim 8: 1-Çiseli Şalelesi (foto: İlyas Adaş) 2-Gillik Şalelesi (foto: Salih Alanlı)

Mağaralar: Mağaralar doğal yollardan oluşabileceği gibi insan eliyle de meydana getirilebilir. Mağaralar sahip oldukları değerler açısından kültürel ya da doğal özelliklerine göre turistler tarafından bilimsel, sağlık, rekreasyonel, estetik, kültürel, sportif ve macera amacı ile ziyaret edilebilmektedir (Yozcu, 2020:46). Korgan ilçesinde keşfedilmeyi bekleyen Tatarcık ve Karakoyunlu adı altında iki adet mağara bulunmaktadır. Tatarcık mağarası, Korgan ilçesinin tarihini Halipler kavmine kadar dayandırması açısından önemlidir. Çünkü Korgan ilçesini tarihi ile ilgili yapılan çalışmalarda, Tatarcık mağarasında demir madeni çıkarıldığı ve madenin işletilme zamanının Halipler dönemi olduğu sözlü tarihte sıklıkla dile getirilmektedir (Bolgi, 2014). Ayrıca, Karakoyunlu mahallesinde, insan eliyle oluşturulmuş eski dönemlere mağara bulunmaktadır. Gerek Tatarcık mağarası, gerekse de Karakoyunlu mağarasının uzmanlar tarafından araştırılıp tarihinin ortaya çıkarılması turizme kazandırılması açısından önemlidir.

Resim 9: 1 ve 2-Tatarcık Mağarası, 3 ve 4- Karakoyunlu Mağarası (foto:İlyas Adaş)

Yalman Tepesi ve Kayalıklar

İklim özellikleri açısından Karadeniz ikliminin niteliklerini taşıyan Korgan ilçesinden yeryüzü ormanlık alan, fındık tarlaları ve yeşil çayırarla kaplı olup kayalık alanlar sınırlı sayıdadır. Diğer taraftan çevresindeki alanlara oranla daha yüksek olan Yalman tepesi, Aytepesi, Başalan mevki, Faltaşı kayalık bölgesi, Apsut yaylası seyir terası kurulma potansiyeli olan yerler arasında sayılabilir.

Resim 10: 1-Yalman Tepesi (foto: İlyas Adaş), 2-Apsut Yaylası Kayalıkları (foto:Halil İbrahim Kaçak), 3-Apsut Yaylası

Botanik Turizmi

Korgan ilçesini her mevsim yağış alması yeryüzü şeklinin devamlı yeşil kalmasında önemli bir etken oluşturmuştur. Tipik Karadeniz iklim kuşağında yer alan Korgan ilçesinde çok sayıda bitki çeşidi

gözlemlenmektedir. Gıda olarak yemeklerde kullanılan Hoşgıran, Baldıran, Nünük, Kabalak, Kalduruk, Merülcan, Kantoran, Sırgan, Sinirotu bunlar arasında sayılabilir (Sarıkaya ve Karaevli, 2019). Ayrıca, Yayla arazisi ve Ormanlık alanları bulunan ilçe de yayla ve orman altı çiçekleri bulunduğu gözlemlenmiştir. Özellikle Mayıs ve Haziran aylarında tüm yaylaları kaplayan sarı orman gülleri görsel bir şölen sunarken botanik turizm açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Bitki çeşitliliği ile ilgili envanter çıkarılması ve gezi rotaları oluşturulması bu potansiyelin açığa çıkarılmasına önemli bir katkı sunacaktır.

Resim 11: 1- Sarı çiçekli Orman Gülü (Rhododendron Luteum), 2-Sıklemen çiçeği (Cyclamen coum), 3- Lohusa otu (Aristolachiaceae), 4- Dağ sümbülü (Muscari neglectum), 5-Akkuş Zambağı (Lilium akkusianum), 6-Çayır mayasılı (Ajuga genevensis) (fotolar: İlyas Adaş)

Çim Kayağı: 1980’li yıllarda Fransa ve Kuzey Avrupa ülkelerinde başlaya spor türü kısa sürede tüm dünyaya yayılmıştır (Arınç, 2003). Çim kayağını basit olarak kar olmadan çim üzerinde yapılan kayak faaliyetleri olarak nitelendirebiliriz. Özellikle kış mevsiminde kayak yapılan Bursa Uludağ, Bolu Kartalkaya, Erzurum Palandöken gibi merkezlerin, hâlihazırda var olan tesis altyapısının kış sezonu dışında da kullanılmasını hedefleyen önemli bir kırsal turizm etkinliğidir. Türkiye’de 1990 yılında buyana çim kayağı alanında yatırımlar yapılmış ve ulusal ve uluslararası organizasyonlara katılım sağlanmıştır (Arınç, 2003). Ordu ilinin ilçelerinin turizm potansiyeli ile akademik çalışmada Korgan ilçesinin Çim kayağı yönünden önemli bir değer taşıdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Karaman ve Cinel, 2022). Korgan ilçesinde yer alan yaylaların tesisleri oluşturulduğu takdirde önemli bir çim kayağı merkezi olacağını söyleyebiliriz.

Korgan İlçesinin Ekonomisine ve Turizmine Katkı Sağlayacak Önemli Projeler

Yeşil Yol Projesi: Yeşil Yol Projesi, 9 ilin (Artvin, Rize, Bayburt, Gümüşhane, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Tokat) önemli yaylalarını ve turizm merkezlerini birbirine bağlayan, bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin belirlenen güzergâh boyunca konforlu bir şekilde seyahat etmesine olanak veren, doğayla bütünleşik bir turizm projesidir. Projenin altlığını ise Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın hazırlamış olduğu Türkiye Turizm 2023 Stratejisi Eylem Planı’nda (2007-2023) Samsun ili ile Artvin ilinin Hopa ilçesi arasındaki bölgenin Yayla Turizmi Gelişim Koridoru şeklinde belirlenmesi oluşturmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). DOKAP BKİ turizm strateji planında belirtilen hedef doğrultusunda Doğu Karadeniz Turizm Master Planında, başlangıçta yeşil yolculuk olarak tasarlanan marka çalışmaları, yeterli turist gelmemesi nedeniyle yeşil yol markası ile öne çıkmıştır (DOKAP, 2018:9). Yeşil yol projesinde ulaşım yolları sürat yerine çevrenin daha rahat seyredilmesine yönelik maksimum hız sınırı 70 km/saat olacak şekilde planlanmıştır (DOKAP, 2018:16). Yeşil yol güzergâhının toplam uzunluğu 2.600 km’dir. Korgan ilçesinde Korgan Yaylasından başlayan yeşil yol Turnalık Yaylası üzerinden Perşembe Yaylasına uzanmaktadır (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2023:337). Faltaşı evlyası, İteniçi Mesire Alanı, Kürtünlü Yaylası, Tepealan Yaylası, Çayıralan Yaylası, Adatepe Yaylası ve Yalman Tepesi, yeşil yol projesinin kapsamına dâhil olan bölgeler arasında yer almaktadır.

Türkiye Turizm 2023 Stratejisi Eylem Planı’nda (2007-2023) oluşturulan “Yayla Turizmi Gelişim Koridoru” çerçevesinde turizmin ürünlerinin arttırılması ve çeşitlendirilmesi için dahil olan yerlerde kamp-karavan, kayak, yamaç paraşütü, foto safari, at binicilik, olta balıkçılığı, rafting, bungee jumping gibi doğa ve macera sporlarına yönelik eylem ve işlemlerin planlanması hedeflenmiştir. Diğer yandan, konaklama, beslenme ve

WC gibi ihtiyaçların karşılanması ve alternatif turizm için tesis altyapılarının oluşturulması ve iyileştirilmesi için çalışmaların yapılması öngörülmüştür (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

Şekil 2. Yayla turizmi gelişim koridoru

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007

Korgan ilçesinde kırsal turizmin geliştirilmesi açısından Yeşil Yol Projesinin ulaşım olanaklarını iyileştirmesi ve güzergâh çevresinde yapılacak tesislerle olumlu etkisi olacağını söyleyebiliriz. Nitekim Perşembe Yaylası ile Korgan Yaylası arasında kalan 20 km'nin önemli kısmı beton yol ile düzeltilmiş ve ulaşımın daha kolay olması sağlanmıştır. Ayrıca, İteniçi Mesire alanında özel girişimin marifetiyle TKDK desteği ile 10 bungalov tesisin oluşturulması, yine projenin olumlu etkileri arasında sayılabilir.

Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi (Bolaman Çayı Havzası ve Çekerek Nehri Havzası)

Dünya bankası tarafından destekli projenin başlangıcı 2021-bitişi ise 2027 yılı olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında Korgan'ın de içinde bulunduğu Bolaman havzası içerisinde yer alan ilçelerin doğaya zarar vermeden sürdürülebilir bir şekilde kırsal kalkınmalarına katkı sağlamak için toplam 164.6 milyon USD olan hibelerin verilmesi amaçlanmıştır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022). Proje kapsamında alt yapıların rehabilite edilmesi ve doğal kaynaklar üzerindeki baskının azaltılması, kırsal turizm açısından değerlendirildiğinde doğal yerlerin korunması noktasında önem arz etmektedir. Korgan ilçesinde proje kapsamında doğaya zarar vermeden hayvancılığın ve tarımsal üretiminin artırılması, kırsal alt yapının iyileştirilmesi için destekler verilmesi, kırsal turizmin gelişmesi açısından olumlu olarak değerlendirmek yerinde olacaktır.

Fatsa-Korgan-Niksar Karayolu: Korgan ilçesi Canik sıra dağlarının Karadeniz sahil kesimini iç bölgelere gitmesini sağlayan geçit noktalarından biridir. Fatsa ilçesine uzaklığı 36 km olan Korgan ilçesinin Niksar ilçesine olan mesafesi ise 66 km'dir. 2004 yılında başlayan ve Karadeniz bölgesini İç Anadolu bölgesine bağlayan en kısa yollardan biri olarak tanıtılan yol için çalışmalara başlanmış, Korgan Niksar arasındaki yolun önemli kısmı tamamlanmıştır. Ancak, Korgan Fatsa arasındaki yol 19 yıla rağmen henüz bitirilememiştir. Son bilgilere göre kalan kısmın 2025 yılı itibarıyla tamamlanması için ihale düzenlenmiş ve Eylül/2003 itibarıyla müteahhite yer teslimi yapılmıştır (Hülür, 2023). Yeni yolun devreye girmesi ile Fatsa'dan Korgan'a daha kısa sürelerde ulaşım sağlanacaktır.

Korgan İlçesinin Kırsal Turizm Açısından SWOT Analizi

İlçenin kırsal turizm açısından güçlü ve zayıf yönleri, fırsat ve tehditlerini belirlemek amacıyla SWOT analizi uygulanmıştır. Kamu politikası belgelerinden, kamu kurum ve kuruluşların internet sitesinden ve sosyal medyadan derlenen veriler yukarıda kültürel değerler, doğal değerler ve etkinlikler olarak sınıflandırılarak listelenmiş ve açıklanmıştır. Derlenen bu veriler doğrultusunda Ordu ili Korgan ilçesinin kırsal turizm potansiyelinin Güçlü yönler, Zayıf yönler, Fırsatlar ve Tehditler 'ini içeren SWOT analiz uygulama sonuçları Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Korgan İlçesi Kırsal Turizm Potansiyelinin SWOT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Kültürel ve doğal değerlere sahip olması	Turistlerin geldiği ana tur güzergâhında olmaması
Yaylalara ulaşım imkânının olması	Turizm farkındalığının yeterince gelişmemesi
Karadeniz-İç Anadolu bağlantısını sağlayan alternatif noktalardan olması	Mevcut kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilememesi
Yayla ve Şelale sayısının sayıca fazla olması	Tarihi değerlerin ve yapıların korunamaması
Endemik bitkiler ve yaban hayatı varlığı	Fatsa-Korgan yolun zorlu olması
Perşembe Yaylası Turizm Gelişim Merkezi'nin sınırında yer alması	Konaklama, beslenme ve etkinliklere yönelik tesislerin yetersiz kalması
Şenlik ve festivallerin yapılıyor olması	Kamu politikası metinlerinde Korgan ilçesine ait bilgilere yeterince yer verilmemesi
Yeşil Yol Projesi ve Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesinin kapsamında olması	Kırsal turizmin geliştirilmesi, tanıtılması ve pazarlanmasına yönelik stratejik planların olmaması
Kırsal kalkınma projelerine destek olan DOKAP BKİ ve TKDK'nin sınırları içerisinde yer alması	
Fırsatlar	Tehditler
Yeşil Yol Projesi'nin ve Fatsa-Niksar yolunun tamamlanmak üzere olması	Köy ve yaylarda yerleşimlerin plansız ve düzensiz olması
Alternatif turizme yönelik talebin artış göstermesi	Yerel yönetimlerin ve kamu kurumlarının turizme yönelik çalışmalarının yeterli sayıda olmaması
Sürdürülebilirlik konusunun ve çevrenin korunması bilincinin gelişiyor olması	Fatsa-Korgan yolunun 19 yıldır tamamlanamamış olması
Bölgesel kalkınma kuruluşların turizm konusuna bütüncül yaklaşıyor olması	Turizm işletme sayısının oldukça düşük kalması
Korgan ilçesinin Yayla Turizm Gelişim Koridoru içerisinde yer alması	Fındık dışında tarımsal ve hayvansal üretimin azalması
Yaz aylarında gurbetçilerin köylere gelmesi ile yaylalarda ve ticari faaliyetlerin canlanma	Yöre halkının turizm bilincinin gelişmemesi

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Türkiye’de Turizm sektörü içerisinde deniz ve kıyı kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik kitle turizmi ağırlığını korumaktadır. Kitle turizminin mevsimsel ve belirli bölgelerde sınırlı olması, turistlerin tercihlerinin ve beklentilerin değişmesi nedenleri ile alternatif turizm çeşitleri geliştirilmektedir. Bu alternatiflerin biri olan kırsal turizm, doğa temelli turizm ile kültürel turizmi kapsayan, eko-turizm, dağ turizmi, doğa sporu turizmi, kış turizmi, yayla turizmi, botanik turizmi gibi çok sayıda turizm çeşidini içinde barındıran bir olgudur. Kırsal turizm, kırsal alanların doğal güzelliklerini ve özgün değerlerini korurken bir yandan da alternatif gelir imkânları sunarak kırsalda yaşayanların daha iyi hayat sürdürebilmelerine katkı sunmaktadır. Ancak Türkiye’de önemli bir potansiyele sahip olan kırsal turizm alternatifi henüz yeteri kadar gelişme göstermemiştir (Soykan, 2003; Akça, 2006; Karamehmet, Aydın ve Özgöker, 2016). Ülke ekonomisine olumlu katkı sunabilmesi için kırsal turizmin tanıtılması ve ihtiyaç duyulan altyapının oluşturulması için kamu politikaları oluşturulması gerekmektedir.

Ordu ili son zamanlarda turizm açısından popüler destinasyonlardan biri olarak özellikle Arap turistler tarafından tercih edilmektedir. Ordu ilinin ilçesi Korgan’ın zengin doğal değerleri olmasına rağmen yeteri kadar tanıtılmaması ve altyapı eksikleri nedeniyle bu potansiyeli değerlendiremediği bilinmektedir. Kırsal alanların doğal ve kültürel potansiyellerinin ortaya çıkarılması ve tanıtılması, kırsal turizmin gelişmesi açısından önemli bir etkidir (Kuter ve Ünal, 2013). Bu bağlamda kırsal turizmin gelişebilmesi için kamu kuruluşlarına, yerel halka, işletmelere ve akademisyenlere büyük sorumluluklar ve görevler düşmektedir. Korgan ilçesinin kırsal turizm açısından pay alabilmesi için öncelikli olarak doğal ve kültürel değerlerin ortaya konulması ve karar vericilerin gündemine taşınması gerekmektedir. Bu çalışmada, Korgan ilçesinin kırsal turizm potansiyellerinin kamu politikası metinleri üzerinden değerlendirilmesi yapılmıştır.

Kamu politikası metinleri üzerinden Korgan ilçesine ait kültürel ve doğal varlıkların oldukça sınırlı olarak vurgulandığı tespit edilmiştir. Bu yüzden ilçenin turizm potansiyelini ortaya çıkarabilmek için alternatif olarak kamu kurum ve kuruluşların web sayfaları ve sosyal medya hesapları taranmıştır. Araştırma neticesinde elde edilen veriler tarihsel kültürel değerler, geleneksel el sanatları ve gastronomi değerleri ve doğal değerler olarak tasnif edilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Arkeolojik araştırmaların oldukça sınırlı sayıda yapılan ilçede

ayakta kalan tarihsel kalıntıların ışığında tarihsel kökenli kültürel değerlerin az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Ancak, yapılacak yüzey araştırmaları ve arkeolojik çalışmalarla bu değerlerin artacağı düşünülmektedir. Çünkü mevcut kalıntılar Roma döneminde de bu bölgede yaşam olduğu yönündedir (Özsait, 2002, Eker, 2018). Kültürel anlamda ilçenin keşfedilmeyi bekleyen önemli bir potansiyel taşıdığını söyleyebiliriz. Korgan ilçesi ile yapılan bir araştırmalarda geçmişten günümüze doğum adetlerinin uygulama anlamında yaygınlığını kaybetse de sözlü kültürden varlığının devam ettirdiği tespit edilmiştir (Seçim, 2021). Ayrıca, sözlü gelenekte Danişment devleti dönemine ait hatıraların evliyalarda şeklinde devam ettirildiği belirlenmektedir. Emir Kümbet Türbesi (Demir, 2012), Emir Yakup Evliyası (Adaş, 2020), Akıncı Evliyası (Bolgi, 2023) bunlara verilebilecek örnekler arasında yer almaktadır

Korgan ilçesi doğal değerler açısından incelendiğinde ise yayla ve şelale sayısının oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Ancak, Perşembe Yaylası, Korgan Yaylası ve İteniçi Mesire Alanı haricinde yaylalar konaklama ve beslenme açısından yetersiz kapasitededir. Yeşil yolun büyük oranda tamamlanması ve Korgan ilçesi ile Ordu Büyükşehir Belediyesinin beton yol çalışmaları erişilebilir alanları arttırması ulaşım açısından olumlu olarak değerlendirilmelidir. Mevcut durumda yaylalar, yayla şenlikleri ile işlevselleştirilirken hayvancılık faaliyetleri ve yerel halkın konaklama amacıyla kullandığı mekânlar olarak dikkati çekmektedir.

Araştırma bulguları üzerine yapılan SWOT analizi neticesinde Korgan ilçesinin güçlü ve zayıf yanları ile fırsatları ve tehditleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yaylalar ve şelaleler, bozulmamış doğa görünümü, bitki çeşitliliği, turizm gelişim merkezi olan Perşembe yaylası sınırlarının bir kısmına sahip olması Korgan ilçesinin güçlü yanları arasında tespit edilmiştir. Ayrıca, Yeşil Yol Projesi, Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi (Bolaman Havzası projesi) ve TKDK sınırları içerisinde yer alması, ilçenin diğer güçlü yönleri olarak belirlenmiştir. Buna karşın, turistlerin seyahat ettiği ana tur rotasında yer almaması, yolunun tek şeritli ve bol virajlı olması, konaklama, beslenme ve etkinliklere yönelik tesislerin yetersiz kalması ve tarihi kültürel değerlerin korunamamış olması Korgan ilçesinin zayıf yönleri olarak değerlendirilmiştir.

Korgan ilçesi kırsal turizm açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. İlçenin bozulmamış doğal görünümü, dünya genelinde sürdürülebilirlik ve çevreye duyarlılığın artış göstermesi, makro düzeyde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile DOKAP BKİ ve DOKA gibi bölgesel kuruluşların, kırsal turizme bütüncül bir bakış açısı ile yaklaşması, yaz aylarında gurbetçilerin katkısı ile ekonomik canlanma yaşanması kırsal turizm açısından fırsatlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak, kırsal köylerde ve yaylalarda çarpık, düzensiz ve çirkin yapılaşmanın olması, Fatsa-Korgan yolunun 19 yıldır tamamlanamamış olması, fındık haricinde tarımsal ve hayvansal üretimin düşük düzeyde kalması, kırsal turizmle birlikte doğanın tahrip edilme ihtimali, önemli tehditler olarak dikkat çekmektedir. Benzer şekilde Gümüşhane ilinin kırsal turizm potansiyeli ile ilgili olarak bir çalışmada ziyaretçilerin bıraktıkların çöplerin doğa açısından önemli bir tehdit olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Akyürek, Özdemir ve Çeken, 2018).

Çalışmanın bir takım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma verileri belge incelemesinden derlenmiştir. Korgan ilçesine yönelik politika metinlerde, ilçenin kültürel ve doğal değerleri ile ilgili yeterince bilgi verilmediği tespit edilmiştir. Örneğin ilçenin 10'un üzerinde şelalesi olmasına rağmen incelemeye dâhil ettiğimiz kamu kurum ve kuruluşlara ait belgelerde sadece bir adet şelaleden bahsedilmektedir. Bu yüzden araştırma yapılırken, kırsal turizm potansiyelinin ortaya konulabilmesi için kamu kurum ve kuruluşların web sayfaları ve sosyal medyaları üzerinden tarama yapılmıştır. Diğer bir sınırlılık ise Korgan ilçesi üzerine yapılan akademik çalışmaların çok az sayıda olmasıdır. Sonraki çalışmalarda belge incelemesi kapsamında yapılan kırsal turizmin anket ya da görüşme yönteminin kullanılması, çok sayıda paydaşın katılımının sağlanması, derinlemesine bilgi üretilmesine katkı sağlarken, kırsal turizm olgusunun sahiplenilmesine önemli fayda sağlayacağı söylenebilir.

Sonuç olarak özellikle doğal değerler bakımından zengin olan bölgenin kırsal turizm potansiyeli taşıdığı düşünülmektedir. Ancak, turistlerin cazibesini kazanabilmek için çok sayıda yapılması gereken işlemler bulunmaktadır. Bunlara yönelik bir takım öneriler sunulmuştur.

Korgan İlçesinin Kırsal Turizminin Geliştirilmesi için Öneriler

Kamu, özel, sivil toplum ve yerel halkın katılımı ile Turizm platformu oluşturulmalıdır. Platform bünyesinde herkesin fikirlerini sunacağı toplantılar yapılmalı, ortak kararlar ile Turizmin geliştirilmesine yönelik stratejiler, planlar ve programlar ortaya konmalıdır. Planlama aşaması tamamlandıktan sonra herkesin sorumluluk aldığı bir sistemle harekete geçilmeli ve sonuçlar denetlenmelidir. Katılımcı bir yaklaşımla yönetilecek bir platformun, kırsal turizmin gelişimine katkısı olumlu yönden olacaktır.

Kırsal turizmin ekonomik, sosyolojik ve çevresel etkileri ile ilgili yerel yönetimler, kamu kurum kuruluşları ve yerel halkın bilinçlendirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmelidir. Kamu politikası belgeleri, bölgesel kuruluşların, Ordu ili Valilik ve Büyükşehir Belediyesinin raporları ve web sayfaları incelendiğinde, Korgan ilçesine yeterince yer verilmediği tespit edilmiştir. Turizmin ilçede gelişebilmesi ve turizm gelirinden daha fazla istifade edebilmek için altyapı ve tanıtım desteği sunan sözkonusu kuruluşlar nezdinde yeterince görünür olabilmek için çaba sarf etmeli ve projeler geliştirilmelidir.

İlçenin özellikle doğal miras varlıkları açısından oldukça zengin olmasına rağmen gerek Ordu İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, Ordu Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri 2010 gerekse de Doğu Karadeniz Turizm Master Plan çerçevesinde değerlendirilmeye alınanlar çok sınırlı sayıdadır. Bisiklet için yaylalar çok uygun olmasına rağmen Bisiklet turu içerisine dahil edilmeyen ilçenin, diğer etkinlerin rotalarında da destinasyon durak noktaları neredeyse yok denecek kadar azdır. İlçenin yerel yönetimleri başta olmak üzere, sivil toplum, özel sektör ve yerel halkın mutlaka bu konular üzerine projeler geliştirmesi yerinde olacaktır.

Korgan ilçesinin yerel yönetimlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektör şirketlerinin internet sitelerinde kırsal turizme yönelik veriler oldukça sınırlıdır. Ayrıca, gelen turistlerin konaklaması için gerekli olan tesisler yok denecek kadar azdır. Kırsal kalkınmayı destekleyen TKDK, DOKAP BKİ ve DOKA gibi finansörlerden destek alınmasına yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Korgan ilçesi yaylalar açısından zengin bir doğal değere sahiptir. Ancak yayalardaki çarpık, düzensiz yapılaşma, kaçak yapıların varlığı, çirkin ve yöresel mimariyi yansıtmayan konutlar yayla turizmini olumsuz etkileyecek unsurlardır. Yerel yönetimlerin bu düzensizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik olarak kamu kurum kuruluşları, DOKAP BKİ ve DOKA gibi bölgesel organizasyonlar, sivil toplum organizasyonu ve yerel halk ile birlikte ortak akıl ve işbirliği ile plan, program ve stratejilerin geliştirilmesi için çalışmalar gerçekleştirmesi potansiyellerin olumlu olarak değerlendirilmesine önemli katkı sunacağı düşünülmektedir.

Korgan ilçesinin kırsal turizminin gelişebilmesi için gerekli olan çalışmalardan bir diğer ise akademik araştırmalardır. Bölgeye yönelik çalışmalar bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar azdır. Özellikle kırsal turizm ile ilgili kültürel ve doğal değerlerin envanterinin çıkarılması, yörenin gelenekleri, efsaneleri, el sanatları, yemek kültürü, tarihi, botanik ürünleri gibi konularda araştırma yapılması yerel halkın bilinçlenmesini, bağlılığını ve aidiyetini arttırırken, kırsal turizme yönelik ürün çeşitliliğinin ortaya çıkarılmasına önemli değer katacaktır.

Teşekkür

Yazar, araştırmaya vermiş oldukları destekleri Korgan İlçe Milli Eğitim Müdürü Murtaza Alan ile kişisel arşivinde yer alan fotoğrafları paylaşımı için Korgan Belediyesi Basın Yayın ve Halka İlişkiler Müdürü İlyas Adaş'a teşekkürlerini sunar.

Kaynakça

- Acar, V., Avcı, E. ve Erat, B. (2017). Birgi'nin turistik bir destinasyon olarak SWOT analizi kapsamında değerlendirilmesi. *Ulakbilge*, 5(14), 1334-1372.
- Adaş, İ. (19 Eylül 2020). Prof. Dr. Necati Demir'in tespitleri ile Ordu Korgan'da yatan Danişmentli Komutan Emir Yakup'un hayatı. İlyas Adaş [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=bM3FcPT7Jps&t=153s>
- Akça, H. (2006). Assessment of rural tourism in Turkey using SWOT analysis. *Journal of Applied Science*, 6 (13), 2837-2839.
- Akça, H. , Sayılı, M., ve Bal, T. (2012). Rurality, sustainable development, and rural tourism. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (2) , 113-124.
- Akpınar, E., ve Bulut, Y. (2010). Ülkemizde alternatif turizm bir dalı olan ekoturizm çeşitlerinin bölgelere göre dağılımı ve uygulama alanları. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresinde sunulmuş bildiri. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi, Artvin.
- Akyürek, S., Özdemir, Ö. ve Çeken, H. (2018). Gümüşhane ilinin kırsal turizm potansiyeli ve yerel halkın kırsal turizm hakkındaki görüşleri (Zigana köyü örneği). *Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Dergisi*, 2 (2), 10-19.
- Aref, F. and Gill, S. S. (2009), Rural tourism development through rural cooperatives. *Nature and Science*, 7 (10), 68-73.

- Arınc, K. (2003). Dünyada ve Türkiye’de kış sporlarına alternatif yeni bir sportif ve turistik aktivite; çim kayağı ve Demirtaş Barajı Çim Kayağı Merkezi örneği (Bursa-Türkiye). *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 10 (21), 83-90.
- Ayan, E. (2008). Ordu medreseleri. Uluslararası Giresun ve Doğu Karadeniz Sosyal Bilimler Sempozyumunda sunulmuş bildiri. Giresun Belediyesi, Giresun.
- Aybastı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü.(2023). *Danışment Gazi, Emir Kümbet Danışmentli Beyliği şehitleri anma programı*. Erişim tarihi: 19.12.2023. <https://aybasti.meb.gov.tr/www/danishment-gazi-emir-kumbet-danishmentli-beyligi-sehitleri-anma-programi/icerik/622>.
- Bayrak, H. (2022). Ordu-Korgan Hacı Kadızâde Bekir Efendi Konağı. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12 (1), 97-118.
- Bolgi, M. (2014). *Korgan tarihi coğrafyasının alt yapısı*. Samsun: Ceylan Ofset.
- Bolgi, M. [Mustafa Bolgi]. (2023, 7 Temmuz). Akıncı evliyası [Facebook durum güncellemesi]. Erişim adresi: <https://www.facebook.com/sungur.sunguroglu.92/posts/pfbid02iiFbt8zZ355scLCzGc9eCMHiu bXpXvykZdbwWtm56dr99fFXMJbZgnSFcxGwVgl>
- Bowen, G. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9 (2), 27 – 40.
- Bulut, İ. (2011). Aybastı (Ordu) şelale ve çağlayanları. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü*, 0 (20), 1-14.
- Celal Çukurlu. (2018, 23 Nisan).Fatsa Tarihinden Sayfalar - 1 [Video dosyası].<https://www.youtube.com/watch?v=pobE9RKYmCA&t=207s>
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (gözden geçirilmiş 4.baskı). Thousand Oaks: Sage Yayınları.
- Çeken, H., Dalgın, T. ve Çakır, N. (2012). Bir alternatif turizm türü olarak kırsal turizmin gelişimini etkileyen faktörler ve kırsal turizmin etkileri. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2(2), 11-16.
- Çuhadar, M. ve Ünal, İ. (2017). Ön lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm algıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(2), 1-16.
- Daştan, D., H. (2023). Destinasyon planlamasında SWOT analizi: İzmir üzerine sistematik alan yazın taraması. *Turizm Akademik Dergisi*, 10(2), 265-284.
- Demir, N. (2006). *Ordu yöresi tarihinin kaynakları IX efsaneler, masallar, maniler ve entnografik malzemeler*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Demir, N.(2009).Türk tarihinin ve kültürünün kaynağı olarak kaya üzeri resimler (petroglifler) ve yazılar. *Journal of World of Turks-Zeitschrift für die Welt der Türken*, 1(1), 5-19.
- Demir, N. (2012). Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde Çepni Türkmenleri ile Güvenç Abdal Ocağı'nın kuruluşu. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 0(63), 77-110.
- Demircioğlu, G. (1993). Kırsal turizm nedir? *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11 (5), 8-10.
- DOKAP BKİ (Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı). (2016). *Doğu Karadeniz Turizm Master Plan*. Giresun: DOKAP Yayınları.
- DOKAP BKİ (Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı). (2021). *Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma Programı 2021-2023*. Giresun: DOKAP Yayınları.
- DOKAP BKİ (Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı). *Karadeniz kültür envanteri*. Erişim tarihi: 18.12.2023. <https://karadeniz.gov.tr/>
- Dualı, Ş. M., ve Engin, A. (2020). Ordu yöresi halk inanışlarında doğum ve ölüm. *Tokat İlmîyat Dergisi*, 8 (1) 299-319.
- Dye, T. R. (2008). *Understanding public policy* (gözden geçirilmiş, 12. baskı). Londra: Pearson Education.

- Eker, F. (2018). Glass vessels in the Ordu Paşaoğlu Mansion and Ethnography Museum. D. Yiğitpaşa, H. Öniz ve A. Temür. (Ed.), *Black Sea archaeology studies recent developments* içinde 142-154. İstanbul: Türkiye Sualtı Arkeolojisi Vakfı.
- Fletcher, J., Fyall, A., Wanhill, S. and Gilbert, D. (2018). *Tourism: principles & practice* (gözden geçirilmiş 6. baskı) Harlow: Pearson Education.
- Gerami, F. and Hosseini, S.Z, (2021). Planning for sustainable tourism development using SWOT analysis – case study: Pasargad region. *Athens Journal of Tourism*, 8 (1), 43-54.
- Güven, O. (2017). Türkiye kırsal kalkınma politikalarının analizi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(63) , 209-227
- Hülür, M. (2023). *Karadeniz İç Anadolu'ya Korgan'dan bağlanacak*. Erişim tarihi: 20.12.2023. <https://www.fatsagazetesi.net/gundem/karadeniz-ic-anadolu-ya-korgan-dan-baglanacak-41646>
- Karaman, G., ve Cinel, M. O. (2022). İllerin yönetsel yapısı ve yönetim ilkeleri kapsamında yerel düzeyde turizm faaliyetlerinin yönetimi: Ordu ili örneği. *Journal of Emerging Economies and Policy*, 7(1), 275-296.
- Karamehmet, B., Aydın, G. ve Özgöker, C. U. (2016). Türkiye’de kırsal turizm destinasyonlarının rekabetçi gücünün geliştirilmesi için stratejik öneriler. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10), 106-116.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15),170-189.
- Kızılaslan, N. ve Ünal, T. (2014). Tokat ilinin ekoturizm/kırsal turizm potansiyeli ve SWOT analizi. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 0(9), 45-61.
- Korgan Belediyesi (www.korgan.bel.tr, Erişim tarihi: 20.12.2023)
- Korgan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü. *Kültür ve turizm*. Erişim tarihi: 10.1.2024. <https://korgan.meb.gov.tr/www/kultur-ve-turizm/icerik/338>,
- Korgan Kaymakamlığı, (www.korgan.gov.tr, Erişim tarihi: 20.12.2023)
- Korgan Tv [korgantv]. (2023, 19 Aralık). *İlçemizdeki En Güzel 10 Şelaleyi sizler için derledik*. https://www.instagram.com/reel/C1CpS59rcR7/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWF1ZA==
- Kuter, N., ve Ünal, H. E. (2013). Kırsal kalkınmada kırsal turizmin önemi. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 13 (2) , 192-201.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007). *Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları
- Leigh, D. (2010). Swot Analysis. R. Watkins and D. Leigh (Ed.), *Handbook Of improving performance in the workplace: Selecting and implementing performance interventions Vol.2* içinde 115-140. San Francisco: Wiley/Pfeiffer.
- Kubickova, M., and Campbell, J.M. (2020). The role of government in agro-tourism development: a top-down bottom-up approach. *Current Issues in Tourism*, 23 (5), 587-604.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A Guide to design and implementation*. San Francisco: Jossey-Bass,
- Mülga T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü XI. Bölge Müdürlüğü (2012). *Ordu ili doğa turizmi master planı 2013-2023*. Ordu
- OECD (1994). *Tourism strategies and rural development*. Paris: OECD Report.
- Ongun, U., Gövdere, B., ve Kaygısız D., A., (2015). Burdur ilinin kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi: Sorunları ve çözüm Önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (12), 99-116.
- Ordu Büyükşehir Belediyesi (2023). Faaliyet raporu 2022. Ordu
- Ordu İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü (2023). *Ordu İli 2022 yılı çevre durum raporu*. Ordu

- Ordu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2014). *Ordu ili tarım master planı*. İstanbul: Seçil Ofset
- Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2010). *Ordu taşınmaz kültür varlıkları envanteri 2010*. Ordu: Ordu Valiliği Yayınları
- Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2022). *Turizm işletme belgeli tesisler*. Erişim tarihi: 21.12.2023. <https://ordu.ktb.gov.tr/>
- Ordu Müze Müdürlüğü (1992). Ordu ili Korgan ilçesi Kocuşaz köyü Emir Yakup Mahallesi sıratlarla mevkiinde yapılan sondaj kazısı çalışmaları raporu.
- Öz, M. (1999). *XV-XVI. yüzyılda Canik Sancağı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu
- Özdemir, M (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323 - 343.
- Özsait, M. (2002). 1999-2000 Yıllarında Amasya-Merzifon ve Ordu-Kumru yüzey araştırması. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 19(2) , 195-199
- Özşahin, E. (2015). Hatay ilinde macera turizmi potansiyelinin coğrafi yaklaşımla incelenmesi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2), 749-772
- Perales, R. M. Y. (2002). Rural tourism in Spain. *Annals of Tourism Research*, 29(4), 1101-1110.
- Rahmani, S., M., Hajari, B. Karimian, T. and Hajiloo, M (2013). Rural tourism development strategies using SWOT analysis: Case study. *Life Science Journal*, 10(4), 395-403.
- Rapley, T. (2007). *Doing conversation, discourse and document analysis*. London: Sage.
- Roberts, L., and Hall, D. (2001) *Rural tourism and recreation. Principles to practice*. New York: Cabi Publishing.
- Sandıkçı, M. ve Özgen, Ü. (2013). Afyonkarahisar ilinin termal turizm açısından SWOT analizi ile değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(3), 51- 79.
- Sarıkaya, A. G., ve Karaevli, A. (2019). Korgan (Ordu) yöresinde doğal yayılış gösteren bitki taksonlarının etnobotanik özellikleri. *Turkish Journal of Forestry*, 20(3), 173-179.
- Sayılır, K. (2021). *Korgan ağız özellikleri ve folklorik yapısı*. Ankara: Korgan Belediyesi Kültür Yayınları.
- Seçim, M. (2021). Korgan ilçesi Sarıaliç mahallesinde doğumla ilgili adet, inanış ve uygulamalar. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 0(4), 238-250.
- Soykan, F. (1999). Doğal çevre ve kırsal kültürle bütünleşen bir turizm türü: kırsal turizm, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 0 (10), 67-75.
- Soykan, F., (2000). Avrupa’da kırsal turizme bakış açısı ve kazanılan deneyim. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 0 (1), 21-23.
- Soykan, F. (2003). Kırsal turizm ve Türkiye turizmi için önemi. *Ege Coğrafya Dergisi*, 12 (1), 1-12.
- Şaşmaz, M. (2014). *Türkiye’nin idari taksimatı (1920-2013) 12. cilt*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayını
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019). *On Birinci Kalkınma Planı 2019-2023*, Ankara
- T.C. İçişleri Bakanlığı (2017). *Türkiye geneli yayla envanteri*. Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Tali, Ş. (2019). *Ordu ili tarihi su yapıları*. Ankara: Akademisyen Kitapevi.
- Tan, Ö. (2012). Kırsal kalkınmada turizmin tolü ve iğneada’nın turizm potansiyeli. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 0(1), 141-147.
- Tarım ve Orman Bakanlığı, (2022). Türkiye dayanıklı peyzaj entegrasyonu projesi hibe kılavuzu. Erişim tarihi: 25.12.2023. <https://www.ogm.gov.tr/tulip/>
- Triarchi, E., and Karamanis, K. (2017). The evolution of alternative forms of tourism: A Theoretical background. *Business & Entrepreneurship Journal*, 6(1), 39-59

- Türkiye İstatistik Kurumu- TÜİK. (2021). *2021 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları*. Erişim tarihi: 15.12.2023. <http://www.tuik.gov.tr>
- Uzan, S. (1990). *Dünü ve bugünü ile Korgan*. Korgan: Korgan Kaymakamlığı.
- Weaver, D., and Lawton, L., (2014). *Tourism management* (gözden geçirilmiş 5.baskı). Avustralya: John Wiley & Sons.
- World Tourism Organization (2004). *Rural tourism in Europe: Experiences, development and perspectives*. Retrieved December 15, 2023, from <https://www.institutobrasilrural.org.br/download/20120219145557.pdf>
- World Tourism Organization (2023), *Tourism and rural development: A Policy perspective*. Retrieved January 10 , 2023, from <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284424306>
- World Travel Tourism Council-WTTC (2022). *WTTC cities economic impact 2022*. Retrieved January 10, 2023, from <https://wtcc.org/Portals/0/Documents/Reports/2023/WTTC-Cities-Economic-Impact-Final.pdf>.
- Yardımcı, B. (2023). Türkiye’de kırsal alan tanımının serüveni. *Bölgesel Kalkınma Dergisi*, 1(2), 193-213.
- Yediyıldız, B. (2018). *Hacıemiroğulları Beyliğinden Türkiye Cumhuriyeti’ne Ordu tarihinden izler*. Ordu: Kültür Yayınları
- Yediyıldız, B., ve Üstün, Ü. (1992). *Ordu yöresi tarihinin kaynakları I 1455 tarihli tahrir defteri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Yenigül, S.(2017). Kırsal kalkınma politikalarında yeni yaklaşımlar ve bu yaklaşımların Türkiye’nin kırsal kalkınma politikalarına etkisi. *Planlama*, 27(1), 16 - 25.
- Yeşiltaş, M., Çeken, H. ve Öztürk, İ. (2009). Karadeniz bölgesindeki turizm olanaklarının SWOT analizi ile değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 250-269.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. ve Tosun, M.(2023). Bir Oğuz boyu olan Kargınların kültür coğrafyası açısından incelenmesi: Kargın köyü örneği (Sivas/Yıldızeli). M. Yıldırım (Ed.) *Güncel sosyal bilimler araştırmaları* içinde 7-40. İzmir: Duvar Yayınları.
- Yozukmaz, N., Ekiztepe, B. A., ve Çeken, H. (2019). The importance of rural tourism: Rural tourism practices in the World and in Turkey. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 4(2), 37–44.
- Zhang, X. (2012). Research on the development strategies of rural tourism in Suzhou based on SWOT analysis. *Energy Procedia*, 16, 1295-1299.
- Zhao, S., and Timothy, D. J. (2015). Governance of red tourism in China: Perspectives on power and guanxi. *Tourism Management*, 46, 489–500.